

SLOVENSKI NAROD.

Izdaja vsak dan, razen ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrtinske pete vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izročijo frankirani. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištev, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Carigrad 20. julija. Rusi so vzeli zabalkansko mesto Kazanluk in marširajo na Filipopolj.

Pri Karsu in Bajazidu se velika bitva pričakuje. — Turško prebivalstvo je zapustilo Bajazid.

Nov polk konjištva je iz Egipta sem prišel.

Odstavljenje Abdul-Kerima od turškega poveljništva na Dunavu je v Carigradu uradno proglašeno bilo.

Carigrad 19. julija. Glavni poveljnik turške armade, Abdul-Kerim je bil odstavljen in na njegovo mesto je postavljen Osman-paša za poveljnika. Tudi vojni minister je odstavljen.

Bukarešt 16. julija. Turki so Črnovodo požgali in so se v Silistrijo nazaj pomaknili. Rusi so Črnovodo zaseli in železnice polastili se.

Carigrad 18. julija. Rusi so se z mnogoštevilno vojsko vrnili zopet v Bajazid. Rusi stoje severno, Muktar-paša vzhodno od Karsa. — Rusi so Küstendže obseli.

Kalafat 18. julija. Rumuni so zopet začeli v Vidin streljati.

Pariz 18. julija. Pariški borzni list pri naša iz Pere nocoj ta-le telegram: Savfet-paša je bil vržen s svojega mesta, prihodnjih 24 ur bode prineslo od strani porte korak, ki bode mir dosegal.

Vojska.

Denašnji dan nam je s slovanskega bojišča prinesel jako važna poročila. Turki so **odstavili** svojega glavnega poveljnika Abdul-Kerima in mu vzeli vrhovno komando na Dunavu. S tem so izrekli, da ga sami imajo za nesposobnega. S tem so pripoznali, da mu tista magjarska častna sablja, katero so mu bili nesli peštanski študentje v porogo Srbom in vsem Slovanom, nič nij pomagala. In s tem, da Turki v tako imenitnem, važnem, kritičnem času, kakor je denašnji, radikalno izpreminjajo najvažnejša mesta, priznavajo vso svojo obupnost in trhlenost in nemoč.

Abdul-Kerima in njegov talent in „skrivni plan“ so slavili naši nemški ustavoverni listi, zlasti glava njim, nesramnica „N. Fr. Pr.“ Kaj bodo ti zdaj rekli? Pozabili bodo, kaj so o tem turškem človeku prej slave péli, ki lani z veliko premočjo v celih 4 mesecih nij mogel samih Srbov polomiti, s premočjo, katero še le zdaj ceniti moremo.

Njegov naslednik, Osman-paša je baje do zdaj bil komandant v Vidinu. Kako bode ta mož prišel zdaj, ko je Vidin z ruskim vzetjem Nikopolja odrezan od družega bojišča, do glavne turške armade v Šumlo, Silistrijo itd. — to Bog ve.

Mnogo več pa tudi novi namestnik glavnega turškega poveljnika, Osman-paša ne bode mogel proti Rusom opraviti, nego je opravil Kerim. Prvič je lansko vojno leto dokazalo, da tudi ta Osman nij v srbskeji vojski v celem času nobenega družega večjega vspeha imel,

nego da je ubogi in slabo zabranjeni Zajčar bil vzel. Tam ga je pa Lješanin priklenega držal potlej ves čas. Drugič pa tudi nij lehka stvar, v sredi najhujših stisk, ko je turška vojska na Dunavu okolo in okolo omrežena, novemu poveljniku hitro uživeti se v kritičen položaj, brzo izpredvideti celo situacijo in popraviti, kar je bilo od prednika zamujeno. Naš kmet tacemu pravi: zapirati goveji hlev, kadar je krava uže zunaj.

Važen je mali telegram iz Pariza, ki pravi da se imajo vse te velike izpremembe v Carigradu — kjer je tudi vojni minister padel — razlagati v mirovnem smislu. To je vse mogoče, da so sultan in njegovi dvorjanje obupali in da bodo Rusom mir ponudili. Ali bolj neverjetno je, da li bodo Rusi mir sprejeli zdaj. Oni bodo terjali prej vse, kar so si doseči namenili, in sicer mnogo, ker zastoj nijso tako velikanskih žrtev nosili. Narod ruski ima tu besedo, ne le car. In car je tudi odločen postal.

S tem pa nij rečeno od nas, da nij, nemogoče, da doživimo še kaj čisto nenadejanih rečij. Smo li mogli včej kaj tacega pričakovati, kar denes za gotovo čujemo iz Carigrada? Orijent je čuden.

Le to je uže gotovo, da slavjanska Bolgarija bode slobodna in se bode ustanovila kot neodvisna velika slovanska država, kar bode velik moralen in, za prihodnost, tudi materijalen dobiček vsemu Slavjanstvu, torej tudi nam avstrijskim Slavjanom in naši monarhiji.

Bratje Rusi pak onkraj Balkana veselo napredujejo. Vzeli so uže Kazanluk, važno

Listek.

Prizigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Drugi del.

Enindvajseto poglavje.

(Dalje.)

Ta dan je bilo ravno sedem let, ko je umrl strijc Trueman, a za Jerico še nij bil prišel čas, da bi bila izpozabila priprostega blagega starega moža. Često je v sanjah videla njegovo prijazno smehljanje in često je slišala njegove tolažljive besede; noč in dan jo je osrčevala podoba onega, ki jo je otroka razveseljeval in osrečeval, da je posnemala njegovo ponižnost in potrpežljivost. Zrla je na gomilo, ki ga je pokrivala, in spominjala se na vse dogodbe zaporedoma, pri katerih sta sama in njeni prejšnji prijatelj skupaj preživela srečne ure. Da bi jej ta blagi spomin ogrenil, prišel jej je na misel tudi tretji in le redkoma oddaljeni, ki je še popolnil spo-

min na njeno domače veselje. Ko se je popolnem udajala tem mislim, vskliknila je nevedoma glasno:

„O, blagi strijc Trueman! ti in jaz še nijsva ločena; a Viljem nij več najin!“

„O, Jerica!“ rekel je nek grajliv glas tik nje; „ali smeš Viljema grajati zaradi tega?“

Zganila se je, obrnila se ter zagledala osobo svojih misel, kako jo je milo in otožno pogledoval. Na njegovo vprašanje nij odgovorila besedice, ampak zakrila je obraz s svojimi rokami.

Pokleknil je na tla k njenim nogam in kot prvokrat, ko sta se še otroka videla, jej je polagoma vzdignil pripogneno glavico ter jo je prisilil, da mu je pogledala v oči, in rekel jej je z milim glasom:

„Povej mi, Jerica! povej mi, zakaj si me izključila iz svojega srca?“

A Jerica mu nij odgovorila nikakor razen s solzami, ki so jej drle po licih.

„Ti me storiš nesrečnega,“ nadaljeval je silovito. „Kaj pa sem storil, da mi odrekaš svojo ljubezen? Zakaj me pogleduješ tako

mrzlo ter trepetiš celo pred mojimi očmi?“ pristavil je, ko nij mogla gledati mu v bistre strmeče oči ter se je ozrla na drugo stran in je skušala izviti svoje roke iz njegovih rok.

„Mrzla nijsem — mrzla nočem biti,“ rekla je in glas jej je zastajal vsled srčne ginjenosti.

„O, Jerica!“ odvrnil je, izpustivši njene roke ter se obrnivši od nje, „vidim, da si popolnem nehala ljubiti me. Tresel sem se, ko sem te prvokrat videl tako nežno, tako lepo in vsem tako priljubljeno; bal sem se, da bi bil srečen soljubimec vkradel tvoje srce prejšnjemu njegovemu varuhu; a celo takrat nijsem mislil, da bi mi ti odrekla svojo sestersko ljubezen.“

„Saj ti ne odrekam,“ vskliknila je Jerica nagloma. „O, Viljem! ne huduj se nad menoj! Naj bodem tvoja sestra!“

Viljem si je silno žalostno zasmehljajal. „Imel sem tedaj prav,“ nadaljeval je; „ti si se bala, da bi ne zahteval preveč, ter si odbijala moje zahteve, ko mi nijsi ničesar priznala. Naj bode tako. Morebiti je bila tvoja

mesto in zdaj marširajo na Filipopolj, da tam cesto od Sofije in Niše prerežejo in vsako pod poro turške vojske od te strani zabranijo. Iz Filipopolja, kamor morejo v 4 dneh preiti, jim je odprta cesta v Adrianopolj.

Bahato so turkoljubni listi obetali, kako bodo Turki železnico in Trajanov nasip med Črnovodo in Küstendžem branili pred Rusi, ki so pri Brailovu čez Dunav prešli. A zdaj Turki sami poročajo, da je cela ta proga uže v rokah Rusov, ki uže za hrbtom Turkom podajajo roko bratom in sovojevnikom, kateri so pri Zimnici reko prešli in zdaj uže Ruščuk cernirajo.

Pri Nikopolji so Rusi uže zopet nov most naredili. Zdaj bodo lažje dovaževali živež in drugo potrebo, ker imajo več potov v Bolgarijo.

Tudi v Aziji se je sreča zopet preokrenila Rusom na dobro. Rusi so zopet zavzeli Bajazid, od koder je celo turško prebivalstvo zbežalo, najbrž boječ se kazni, ker se je prej nasproti obkoljenej ruskej posadki perfidno obnašalo. Pri Karsu se nam bitka napoveduje.

Severonemškeje „Nordd. Allg. Ztg.“ piše njen vojni dopisnik z bojišča: Tisti Turki, ki so ostali v krajih, katere so Rusi posédli, in ne bežali, ne kesajo se, ker Rusi s kristijani kakor z muselmani enako lepo in pravično ravnajo.

Ruski car je ogledoval turške ujetnike. Ti so mislili, da je njih zadnja ura prišla. Ali kako so se čudili, ko jih je prijazno izpraševal, ali imajo zadosti jesti in kako jim je. Rekli so, da še niso bili nikoli tako dobro preskrbljeni kakor zdaj v ruskem ujetstvu.

Cetinjski „Glas Crnogorca“ piše: Zanašanje na samega sebe je velika moč vsacega naroda. Črnogorska vojska ima to moč. To dokazuje črnogorska vojna zgodovina, to dokazuje vzdržanje Črne gore skozi toliko stolet potem ko je bila propala srbska carevina. V poslednjih krvavih bojih črnogorskih z veliko nadmočjo neprijateljsko se je to na novo dokazalo. In ne le v tem boji, temuč s celim obnašanjem svojim je pokazala Črna gora, da se sama v sebe zanaša. Oni nij niti en časek dvomila v svojej veri do Boga, do svoje moči in končne zmage svoje. Od zunaj so v Črnogoro prihajali najčrnejši glasovi o stanji

Črnogore in njene vojske, o porazih in propasti njenej.

Srečna Amerika.

Zdaj po ravno končanih volitvah v naših kranjskih mestih in trgih, kjer so c. kr. uradniki skoro vsi zoper našo narodno stranko — glasovali, zanimalo bode naše bralce sledeče najnovejše poročilo iz svobodne Amerike.

Predsednik zjedinenih držav Mr. Hayes je uradnikom prepovedal udeležiti se volilnega gibanja. Dotično pismo, datirano 22. junija t. l. se glasi:

„Jaz želim Vašo pozornost obrniti na paragraf, ki je v pismu, katero sem jaz pisal do tajnika zaklada in ki govori o tem, kako se imajo obnašati uradniki pri volitvah. Nobenemu uradniku se ne sme ukazovati ali dovoljenje dajati, da bi se udeležil snovanj političnih shodov in volilnega gibanja. Ne taji se njih pravica svoje nazore o javnih vprašanjih, ali ustno, ali po časopisih izrekat, ali le tako, da to nij v protivji z njih uradno službo. Noben davek za politične namene se ne bi smel pri višjih in nižjih uradnikih dovoljevati. Od vsacega vladnega uradnika se pričakuje, da se bode po teh predpisih ravnal.“

Mi Slovenci, ki to beremo, pa se na zadnje svoje volitve domislimo ter vemo kdo je proti slovenskemu narodu odločil za nemško minoriteto, — zavidamo svobodno Ameriko in njene pametne uredbe. Več pa o tem pisati nemara ne bi bilo varno.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. julija

Magjarski in drugi časniki imajo telegrame in dopise, ki pripovedujejo da naša vojska vmaršira v *Bosno* in Hercegovino. Iz Stare Gradiške in iz Dalmacije se ve, da je vse pripravljeno, le povelja se čaka še. „P. L.“ pa joka: „Naša monarhija nij nič storila, ko je Rusija Rumunijo zasela, nič ko je Dunav prešla, nič ko jedna turška trdnjava kapitulirala in čez Balkan marširajo.“ Duša magjarska bi rada poslala našo vojsko Turkom na pomoč.

Vnanje države.

Srbija je prodala 10.000 vojaških šatorov Rumuniji. Dotično pogodbo prinaša ofi

cijalni rumunski „Monitorul“. To se smatra za dokaz, da se Srbija ne misli več udeležiti vojske, če prodaje vojne potrebščine.

Iz *Carigrada* poroča magjarski „Egyetertes“ da je turški poveljnik Abdul-Kerim dobil povelje, naj na menj važnih krajih Ruše čez Balkan pusti, da bode Evropa videla, da Rusija neče le Bulgarije, temuč tudi Carigrad. Saufet-paša pričakuje, da bode Angleška vmes posegla. (Ta novica je preveč magjarsko-turška. Sicer pa glej spredaj poročilo o odstavljenji Kerima.)

Angleški „Daily Telegraph“ meni, da če Rusi tudi le nekaj časa zasedejo Carigrad, bil bi to smrten udarec za Angleško.

Dopisi.

Iz *Postojne* 19. julija. [Izv. dopis.]

Volitve so dokončane in nemčurji so dobili večino v deželnem zboru — to je istina — ali vprašanje je na kak način? — Povedala je uže „Politika“ v listu št. 192 od 14. jul. in „Slov. Narod“ od denes, kako so razdeljeni mandati na Kranjskem: da 450.000 slovenskih prebivalcev voli 16 in 32.000 nemških pa 20 poslancev! Pa kljub temu bi zmaga narodna stranka, ako bi nasprotniki ne bili podpirani, in ako bi se pri agitiranji nemškutarska stranka ne posluževala tako sramotnih in nepoštenih sredstev. Naj izvedo drugi trgi in mesta, kako so nemčurji pri nas pred volitvijo ravnali.

Dr. Deu je z dvema svojih pisarjev, namreč z Usariem in Prosencem delal na vso moč ne sramovaje se laži, grozenja, podkupljanja, obliub, katere izpolniti ne misli, in drugih enacij sleparij. Pripovedaval je on tukajšnjim tržanom Žabarju, Kernevcu, Buclerju, Paternostu in še nekaterim, da čitalnice na Kranjskem stanejo davkoplačevalce več tisoč, samo v Postojnskem okraji čez 6000 gold., da bo te on vse odpravil, ako ga volijo, da jim bo pridobil „jamo“, da bodo potem veliko manj davka plačevali, ker bodo dohodki od jame v to porabljeni, da bo odpravil slovensko iz šol, ker to je nesreča za tukajšnji trg, ako se v šolah slovensko uči in take neumne laži, katere so slepi njegovi učenci vse do pike verjeli. Ali je on resnično mislil, kedaj to izpeljati? Omenjena pisarja, ki sicer vedno jeden čez drugega zabavljata — znamenje njune

previdnost nama v korist; a meni, o, Jerica! strla si srce.“

„Viljem!“ vskliknila je Jerica vsa ginjena; ali veš, kako čudno govoriš?“

„Čudno?“ odvrnil je Viljem z na pol razžaljenim glasom. „Ali se tebi zdi čudno, da te ljubim? Ali nijsem leta in leta gojil spomin na najino prejšnjo ljubezen ter se veselil najinega združenja, ko svoje edine sreče v življenji? Ali me nij ta srčna nada krepila pri delu, tolažila v težavah in nadlogah in mi priljubovala življenje kljubu vsemu pomanjkanju? In ali moreš priča teh hladnih gomil, pod katerimi počivajo oni, ki sem jih ljubil na zemlji brez vsmiljenja uničiti to edino nado, katere vse — — —“

„Viljem!“ vstavila ga je Jerica, ki se je bila nenadoma umirila, ter je govorila s prijaznim tedi resnobnim glasom: „Ali je pošteno od tebe, da mi tako govoriš? Ali si pozabil — — —“

„Ne, pozabil nijsem,“ vskliknil je silovito, „pozabil nijsem, da nemam pravice ti delati skrbi in te mučiti, in tega ne bodem

več storil. Pa o Jerica, draga moja sestra! ker se je izgubila vsa nada, da bi se ožje zvezal s teboj, grajaj me nikar in čudi se nikar, če se mi ne posreči še, da bi se vedel kot tvoj brat. Jaz ne morem ostati v tem kraju. Jaz ne morem biti nesrečna priča sreče nekoga drugega. Razpolagaš lahko čez mojo pripravljenostjo, moj čas, moje življenje; in v bodoči svoji domovini ne bodem nikdar nehal moliti, da bi bil mož, katerega koli si izvolila, vreden moje plemenite Jerice in da bi jo vsaj na pol toliko ljubil, kakor jo jaz ljubim.“

„Viljem!“ rekla je Jerica, kako brezumje je to? Jaz nijsem nikakor tako vezana, kot praviš, a kaj naj mislim o tvojej nezvestobi proti Izabeli?“

„Proti Izabeli?“ vskliknil je Viljem, ter se je zganil, kot bi ga bila prešinila nova misel. „Ta neumni glas je tedaj dospel tudi do tebe? In ti si verjela laž?“

„Laž!“ vskliknila je Jerica vzdignivši doslej naklonjene trepalnice in ga bistro pogledavši skozi mokre vešice.“

Viljem jo je mirno pogledal v oči, katerih se nikdar nij ogibal, ter je odgovoril nemudoma z glasom nekoliko začudenim nekoliko grajljivim: „Laž? Da. Kot poznaš mene in njo, ali si mogla samo trenotek dvomiti, da je laž?“

„O, Viljem!“ rekla je Jerica, „ali sem smela dvomiti priča svojih čutil? Ko bi bila verovala manj zanesljivim pričam, lahko bi bila prevarjena. Ne skušaj mi zakrivati resnice, ki jo lahko spričam z lastno osobo. Viljem ravnaj z menoj odkritosrčno! Zares tega sem vredna od tebe.“

„Odkritosrčno. Jerica! Le ti nijsi odkritosrčna, temveč skrivnostna. Ko bi mogel tvojim očem razgneti svoje srce, prepričana bi bila o njegovi zvestobi proti prvej ljubezni. Kar pa se tiče Izabele Klintonove, če meniš to, napačno so ti poročala tvoja čutila, če — — —“

„O, Viljem! Viljem!“ ustavila ga je Jerica, „ali si tako naglo izpozabil svoje ljubavi pri krasotici v Saratogi, svoje nevolje, da bi morala oditi za nekaj časa, svoje britkosti, katero ti je vzročevalo golo omenjenje pot

ničevosti — sta letala skupaj in posebej od hiše do hiše in slepila, podkupavala, obljubavala in strašila lehkoverne in plašne tržane, ker malo jih je, da bi ne imeli pri Deu kaj opraviti, ker žalibog, da na Notranjskem nij nobenega narodnega advokata. Grdo in sramotno je pa za tukajšnje tržane, ki kaj verjamejo takima človečetoma, katerih se vsak poštenjak ogiblje.

Prosenc je lovil na dan volitve ljudi in jih gonil skupaj in se predrznil celo vriniti mej volilce, jim prigovarjaje naj volijo Deva, od koder ga je pa pošteno spodil nek tukajšnji narodnjak, ter se je moral, akoravno ne rad, hitro pobrati. Slepili so mej volitivijo Devovi privrženci volilce z lažjo, kakor tukajšnji tržan Žaber „kaj bode te volili Obreza, saj vidite, da voli vse Deva, celo Lavrenčič,“ tako nesramno, da so morali tudi tukaj očitno in na glas zavrnjeni biti, ti lažnjivci, naj vsaj tukaj ne lažejo in slepijo, ko je vendar vse očitno. Tako se je godilo torej pri nas v Postojni. Vse preseže pa lepi spominek, katerega si je pri tej volitvi postavil dr. Deu mej tukajšnjimi fantalini.

Tudi te si je kotel on kupiti. Poslal je „dr. Škrnielja“ dan pred volitvijo k njim, da jim naj pove, da bodo dobili pri krčmarju Inocentu, Devovem privržencu zvečer pijačo kolikor bodo hoteli, da se pa naj potem po svoji šegi hvaležne izkažejo. Pogodba je bila storjena kmalu. Lepo je bilo videti, kako je malo človeče skakalo mej njimi in jim z vso gibčnostjo in zgovornostjo pripovedovalo, kako naj počenjajo. — Obljubili so mu vse in zvesto izpolnili, morda še več, kakor je on terjal. Okolo desetih zvečer se je začelo vpitje in razsajanje. Omenjeni krčmar, ki bi imel rad povsod prvo besedo, se jim je tudi vrnil za komandanta. Razsajali so najprej pred njegovo krčmo in potem so šli pa pred krčmo narodnega krčmarja, začeli zabavljati črez njega, ga zmerjati kot pritepenca v Postojno itd. in ko pride iz te krčme krčmar, krčmarica in nekaj gostov gledati, kaj to pomeni, zažene jeden od Devovih fantalinov poleno mej nje in zadene priletno in bolešno krčmarico v spodnjo čeljust, da jej je prebil spodnjo ustnico in se je precej zgrudila na tla. Kaj nij to vse hvale in časti doktorjeve vredno?! — Raz-

grajali so ti razposajenci do treh zjutraj, tako, da so se mirni in poštenu ljudje jim ogibali iz ceste, ker so jih napadali: „Si ti Slovec,“ „prokleti Slovenci“ itd. Lehko je ponosen g. dr. Deu na svojo zmago, katero si je mogel s tacimi sredstvi pridobiti.

Iz Reke, sredi julija. [Izviren dopis.]

N. — Uže dalje časa množe se okolnosti, ki kažejo, da se v Rusiji vsakako misli na neko izpremembo, ali bolje rečeno, popolnjenje v notranjih institucijah velikega ruskega carstva. Mej ostalim sklical se je kmalu po znanih demonstracijah pred kazanskim saborom v Petrogradu veliki ministerski svet pod predsedništvom carja samega, v kojem se je baje govorilo tudi o gori spomenjenih demonstracijah, ter o sredstvih, kako bi se takovim izgreedom v prihodnje v okom priti moglo. Nekoji carskih svetnikov bili so odločno za to, da se sila se silo odbije, dočim so drugi — in ti so imeli večino — slične demonstracije sicer odbačili, a zajedno tudi za koncesije inteligentnemu in svobodnomislečemu ruskemu občinstvu plaidirali. Z uporabo sile, z negacijo modernih nazorov, koji se kljubu najsilnejšim represalijam vendar ne dajo uničiti, goni se svobodnomisleče občinstvo samo v naročje krivih prorokov, kojih ima tudi Rusija v podobi nihilistov uže onako preveč.

Posvetovanje bilo je baje jako živahno, a car poslušal je cel čas resno in pozorno; naposled je vstal, ter svetčano rekel: „Za denes dosti, gospoda moja, in bodite prepričani, da vem, kaj sem ruskemu narodu dolžen.“ Ta carjev izrek interpretira se v obče tako, da je car voljan odreči se neomejenemu samovladarstvu, ter oblast z narodom deliti. Ministru Valujevu naročilo se je, da izdela načrt ustava.

No, ako tudi ne bi bilo okolnostij, koje nas potrjujejo v našem mnenju, da se bo v Rusiji prej ali slej državna oblika v modernem smislu izpremenila, moglo bi se tu uže a priori zaključiti. Pogledamo-li nekoliko nazaj v rusko zgodovino, to vidimo, da so se prvi početki ustavnega vladarstva pojavili uže za časa Katarine I. Ta velika ruska carica sezvala je pred sto leti skupščino plemičev. Delokrog te skupščine se ve da nij bil širok,

bavila se je samo sè sakupljanjem, deloma tudi vstvarjanjem državnih zakonov, no za tedanji čas, ko se je še po celem Evropi vladalo po besedah Ljudevita XIV.: „L' état c' est moi!“ bila bi to vendar dosta velika koncesija narodu. Da se ti početki nijso dalje razvijali, krivo je bilo prošlo stoletje, čas absolutizma, v najhujšem pomenu besede, ki je vsako svobodnomiselno narodno gibanje uže pri porodu zadušil. Pozneje se je za Aleksandra I. izdelal načrt ustava, no tudi ta se nij v resnici oživotvoril, kajti nepremišljeni decemberski nemir pri nastopu carja Nikolaja pokazal je bitstvo revolucionarnih elementov, zato tudi car Nikolaj nij bil voljan liberalne namere svojega prednjaka dalje razvijati. To je bilo prihranjeno Aleksandru II., koji svoje neizmerno carstvo sicer počasi ali sistematično reformira. Ruski narod vrši samo svojo dolžnost, da svojemu carju izkazuje udanost in vernost, kajti Aleksander II. storil je uže mnogo za svoj narod, ter se more v tem obziru prisposodbljati najplemenitijim vladarjem.

Kakor uže rečeno reformira car Aleksander II. svoje carstvo sicer počasi, ali sistematično. V drugih državah proglasil se je vstav navadno tedaj, kadar ga je ljudstvo zahtevalo, ali vsled izvaniskega upliva, brez obzira na to, je-li je ljudstvo za ustavno življenje zrelo, ali ne. V Rusiji se ta pogreška nij storila. Tako so se bavili najprej z onimi stadiji, koje ljudstvo mora proživeti, da mu ustava pravo korist donasati more. Reformacija počela je z onim velikim činom — osvojenjem služenstva, koji bi bil mogel za Rusijo osodepolen postati, ali izvršil se je srečno mirnim putem; nadalje so se ustrojile gouvèrnementalne skupščine, takozvana zemstva, koja so jedra za daljni razvitek reprezentativnega sistema cele države. Ako še pridodamo temu relativno svobodnomiselni tiskovni zakon, porotne sodnije, vseobčo vojniško dolžnost, redno objavljenje proračuna, — to imamo vse pogoje ustavnega državnega organizma v Rusiji.

Manjka jedino še državno zastopstvo, a da se uvede tudi to, o tem dela napredna stranka v Rusiji in — kakor se pravi — tudi car sam se je s to mislijo uže sprijaznil.

in svoje nepotrpnosti, ki ti je pretela kratke dneve podaljšati v večnost?“

„Stoj! Stoj!“ vzkliknil je Viljem in nova misel mu je šinila v glavo. „Povej mi, kje pa si izvedela vse to?“

„Na istem mestu, kjer si ti govoril in ravnal. Pri gospodu Grahamu se nijsva videla prvič. Na sprehajališči Saratoškem, ob bregu ondotnega jezera in na krovu parobroda v Albaniji sem te videla in izpoznala, toda ti me nijsi izpoznal. Tam so me morale lastne tvoje besede prepričati o resnici, česar nijsem verovala drugim ustam.“

Svitlo solnce, ki jutro zlati, je komaj jasnejše in bliščeje nego novooživljeni up, ki je sedaj porudečil Viljemovo lice.

„Jerica! poslušaj me,“ rekel je z navdušenim, skoro slovesnim glasom, „in veruj mi, da vpričo gomile svoje matere, vpričo čistega duha,“ pri teh besedah se je ozrl spoštljivo k nebesom, „ki me je učil ljubiti resnico govorim tako resnično in odkritosrčno, da bi me angeli lahko poslušali. Nikakor ne tajim, da si prav dobro slišala moje besede in prošnje glede potovanja gospice Klintonove in glede

moje nepotrpnosti, ki sem jo izrazil poslovišči se od nje. Nečem se muditi s tem in vprašavati, kje pač je onikrat bila osoba vsega mojega mišljenja, da se je kljubu spremembam mnogih let izmuznila mojim hrepenečim očem; najprej se čem očistiti tvojega očitjanja in potem si bodeva lahko razjasnila vse druge reči.“

„Res, da me je žalilo, da je gospica Klintonova nenadoma odpotovala v Novi Jork in sicer z izgovorom, ki bi njej ne bil smel le trenotek nič veljati. Res sem skušal na vso moč, da bi jej odsvetoval potovanje; ko se moje izgovornosti nij bilo posrečilo spodrinuti jej njeni sklep, porabljal sem vse razloge, ki bi morebiti vplivali na njo, da bi čas njene nenavzočnosti bolj, ko mogoče prikratil; tega pa nijsem storil za to, kot da bi družba sebične devojke bila neobhodno potrebna mojej sreči ali jej tudi le vgajala. — To nikakor ne, ampak ker je njeni izvrstni oče, ki svojega edinega otroka tako čisla in obožuje, da ne bi mu bila nobena žrtva prevelika, ki bi jo razveselila, oni čas v hrupu in neprijetnosti prenapolnjenega kopališča omahoval med živ-

ljenjem in smrtjo; zato, ker se mi je studila brezsrčnost, ki je samovoljno odtegnila najbolj ljubečemu očetu vsako žensko postrežbo ter ga hotela prepustiti postrežbi neolikane strežnice in neizkušenemu če prav jako postrežljivemu mlademu možu kot meni. Da bi bolezen lahko umorila njenega očeta, med tem, ko bi gospica Klintonova potovala, to misel sem hotel v svojej nevolji izraziti. A brzdal sem se, ker se nijsem hotel spuščati predaleč v reč, ki me nij posebno dotikala in bi bila Izabelo morebiti po nepotrebnem vznemirjala. Draga Jerica! če se je sebičnost uže vtikala v moje besede ter storila, da sem nepotrpežljivo pričakoval, da bi se hči vrnila na mesto svoje dolžnosti, izvirala je iz družega namena. Hotel sem se namreč znebiti svoje skoro neprestane službe pri postelji bolnega prijatelja in hiteti k onej, od katere sem se nadejal tako toplega pozdrava, kot sem sam jo nameraval pozdraviti. Ali se bodeš še čudila, da je tvoj ledeni sprejem živo zbodel moje vroče trepeče srce?“

(Dalje prih.)

Seveda dokler iztočno vprašanje nij rešeno, tudi na izvršenje te ideje nij misliti, kajti moglo bi se to sedaj v inozemstvu krivo tolmačiti, no kó bode smrtni sovrag Slavjanstva, okrutni Turčin ležal uže smrtljen pred nogami silnega carja, poklonil bode car našim južnim bratom svobodo zlato, a narodu svojemu — zdravo konstitucijo. Sedaj se ve da je odvisno vse o srečnem izidu zapčete svete borbe, zatorej prosimo tudi mi Vsegamogočnega: naj blagoslovi sveto rusko orožje!

Domače stvari.

— (Imenovanja.) Za gimnazijalnega profesorja na tukajšnji gimnazijo pride Matej Vodusek, dozdaj profesor na goriškej gimnaziji. Suplent Franc Levec je imenovan za pravega učitelja na ljubljanskej realki, isto tako suplent Osvaľ Koller in Klemen Proft. — Dr. Aleksander Supan, ki je dve leti odpusta imel, prestavljen je iz Ljubljane na gimnazijo v Černovice.

— (Strela) je udarila predsinočnem v hleve g. župana na Brézovici pri Ljubljani. Užgalo se je in zgorelo dvanajstero goveje živine, več konj, več sto centov sena in baje tudi dva človeka. Na tanko o tej velikej elementarne nesreči pričakujemo še poročila.

— (Iz Starega trga) poleg Loža se nam 18. t. m. piše: Denes je ob polu desete zjutraj udarila strela v šolo, kjer je bilo do 250 dece. Vdarilo je v streho, šlo skozi gorrenjo sobo v II. razred v dveh curkih, razdrlo okvire oken in potem šlo spod v kuhinjo in nadučiteljeve sobe. Otroci II. razreda so sedeli trdo ob razdrtih oknih, vendar se nobenemu nej nič zgodilo k sreči. Le sopru go g. uč. Gassmana je vplazilo, da je pala na tla in ji je raztrgalo čevlje. Tudi opečena je nekoliko, vendar je sicer popolnoma skrevala. Na našej šoli je strela neobhodno potreben, ker hribi ne obvarujejo pred nevarnostjo.

— (Iz Maribora) poroča „Slov. Gosp.“ „Tudi nemškutarji mariborskega okraja so se v kazini povohnili in res Seidla zopet postavili za kandidata in njemu na stran posadili ces. kralj. uradnika, da bi ga ta za seboj potegnil. Sami torej vidijo, da je njihov Seidl podoben od krogelj poškodovanemu turškemu monitorju, ki se ne more več sam prav gibati in ga mora druga ladija za seboj vlačiti. Slovenci se nobe nega ne strašimo! Naj le kandidirata!“

— (Teletina se draži.) Ker so zadnje dneve nemško-judovski agentje toliko krav po Kranjskem pokupili, in na Prusko in Bavarsko odgnali, kolikor so jih dobili, postaje teletina uže draga in tudi govednina se bode podražila. To brezprimerno izvažanje živine bode deželo še bolj obubožalo!

— (Grozno zločinstvo.) Nedavno je revnih stanovnikov v št. Danijelskej fari v podjunskej dolini 12letna hčer kozo pasla nekoliko daleč od bajte. Naglo plane nad njo Matija Lušnik iz Pliberga, in jo grozno usmrti. Porazal njej je roke in noge, truplo razparal, srce izvzel. Starši so še le po 7dnevnem iskanji nekaj delov svojega otroka našli v lisičjo luknjo zamašenih; telo je bilo uže polno mrčesov in muh. Žalost staršev je nepopisljiva. Pobrati so hčérine ude, le ene noge še nijso mogli najti. Zločinec je zdravnišk mazač in velja pri nevednih ljudeh za čarovnika. Torej rečejo, da si je po tem ubijstvu hotel nekaj čarovnih vračil pripraviti. Človek je 22 let star

in se tudi vojaščini odteguje. Sodnija ga je uže zaprla. — Dobrolski žandar, po imenu Koručar, se je nedavno moral z močnim potepinom trdno boriti, ko ga je hotel zgrabiti. Capin se mu iztrga in zbeži, toda žandarjeva krogla ga zadene v bedro in tako je moral v luknjo, kjer je uže 11krat prebival zaradi raznih tatbin.

— (Naša trgovska zastava.) Tržaška „Naša Sloga“ piše: Kad su ono prije deset godina Niemci i Magjari prepolovili Austriju te iz nje skovali austro-ugarsku carevinu, na zahtevanje Magjarah bijaše ukinuta i stara trgovačka zastava te mij. sto nje uvedena ova sadašnja. Ta zastava je prava podgrda čuvstva pravice. Il je možda prav, što na njoj neima ni jednoga slavenskoga znaka, akoprem ju baš Slaveni nose u najdalnje svietakrajeve? Nije dakle nikakvo čudo, što su se onda odmah proti njoj digli naši vrli pomorski kapetani i brodovlastnici, proseć, neka se prihvati zastava, što se je njim odvila sa srca, zastava naime, koja je našimi narodnim bojami ukrašena. U tu svrhu bjehu u ona doba upravljene razne prošnje, poduprte mnogobrojnim podpisi, jedne iz Trsta i Dalmacije na carevinsko vieće, a druge iz hrvatskog Primorja na ugarski parlamenat. U Beču je te prošnje zagovarao slovenski zastupnik g. Svetec, a u Pešti hrvatski poslanik g. Orczi. Istina, onda se nije postiglo ništa, ali Slaveni neizgubiše za to vjere u svoje pravo, nego odluciše čekati zgodu, gdje će moći opet ponoviti svoje prošnje. — Ta je zgoda evo sad, gdje se Avstrija i Ugarska dogovaraju, da obnove nagoubeni ugovor od l. 1867 na drugih deset godina, u koji ugovor spada i trgovačka zastava.

Razne vesti.

* (Toča na zgorjem Štajerskem) je zadnje dni velikansko škodo naredila. Tudi v lju tomerskem slovenskem okraji. Kar je najhujše je to, da je toča prisla ravno predno so mislili žeti. Nj. vel. cesar je nekaterim darove poklonil.

* (Poljaki) so v Carigradu delali neko „poljsko legijo“ zoper Ruse. Ali žalosten konec je vzela. Spravili so celih 23 mož skupaj. Ti so bili nekaj časa v kasarni, nazadnje jih je pa turški komandant sam ven vergei, ker jim nij nič jesti dal.

* (Tepež pred sodnijo.) V Palermi, pred italijansko sodnijo je pričalo na jedne in na druge strani po več ljudi „za“ in „zoper“. Ko so se sodniki umeknili nekaj sklepat, založi jedna priča drugej debelo zausnico. To je dalo znamenje za obcno kľofutanje in pretepanje prič ene in druge stranka. Stoli, svećniki, tintniki, vse je bilo za orožje, celo krucifiks vroćekrvcij nijso pri miru pustili. En advokat je celo močno ranjen. Sodniki so komaj mir naredili in bodo imeni zopet kaj soditi.

Listnica uredništva. „Vek.“ Nam bode ustrezno. — S. — Članek dober, a i gotovo bi bil list zavoljo njega konfisciran, zato ga moramo odložiti.

Tujci.

19. julija:

Pri **Slonu:** Petkovšek iz Dunaja. — Krežma iz Zagreba. — rosenec iz Postojne.

Pri **Maliću:** Selser iz Dunaja. — Baikov iz Peterburga. — Gasinger iz Dunaja. — Ostvič iz Slatine. — Elsner iz Dunaja. — Hirsch iz Carigrada. — Kobitsch iz Gradca. — Kľjučevšek iz Trsta. — Presburger iz Dunaja.

Pri **Zamoreci:** Levičnik iz Dolenjskega. — Kende iz Kočevja.

Dunajska borza 20. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankoveih	62 gld.	75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	70
Zlata renta	74	80

1860 drž. posojilo	114	25
Akcije narodne banke	806	—
arodne akcije	155	10
London	123	80
Napol.	9	86 1/2
C. r. bank.	5	91
Srebro	09	—
Državne marke	60	80

Ogerska narodna godba

bode

denes in v nedeljo večer koncertirala v „Bierhalle“ na Št. Peterskem predmestji.

Vstopnina 15 kr.

Skrbela se bode za dobro in nag'o postrežbo, ter izvršno pijačo in okusna jedila. S' s'poštovanjem

(193)

Ivan Tanko.

Od začetka prihodnjega leta so

Učiteljske službe

za podeliti:

1. Na štirirazrednej ljudske šoli v **Krškem** a) služba z letno plačo 500 gold. b) služba z letno plačo 450 gold.;
2. na trirazrednej ljudske šoli v **Radečah** služba z letno plačo 400 gold.;
3. na trirazrednej ljudske šoli v **Mokronogu** služba z letno plačo 450 gold.;
4. na trirazrednej ljudske šoli v **Sent-Jernej** služba z letno plačo 400 gold.;
5. na dvarazrednej ljudske šoli v **Čatežu** služba z letno plačo 500 gold.;
6. na dvarazrednej ljudske šoli na **Raki** služba z letno plačo 500 gold.

Čas za vložbo prošenj je do

20. avgusta 1877.

Prošnje naj se izročajo pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Prošnje tistih učiteljev, ki so uže v službi, naj se pa izročajo po predstavljeni okrajnej šolske oblasti. Tudi se bo pri teh službah na učitelje oziralo.

Če bi se gori omenjene službe v tukajšnjem šolskem okraji pristavljenim učiteljem podelile, je v prošnji omeniti, če se tudi za te izpraznjene službe prosi.

Od c. kr. okrajnega šolskega sveta v Krškem, dne 16. julija 1877.

(194—1)

Schönwetter, predsednik.

Stev. 9431.

(186—3)

Razglas.

Z magistratnim razglasom od 29. septembra 1876 št. 9363 naznanjeno novo napisanje hišnih števil v Ljubljani in šestih njenih predkrajih Hauptmanca, Hradeckjevi vasi, Kurji vasi, Ilovici, Karolinski zemlji in Črni vasi je dovršeno, novi zapisnik hiš, kateri ima značaj uradne izdaje mestnega magistrata je uradom izposlan, in je za prebivalstvo v knjigarnah na prodaj, nove hišne številke in novi napisi trgov, ulic in cesta stopijo sedaj v veljavo, odstranjenje starih napisov pri trgih, ulicah in cestah bo mestni magistrat preskrbel, torej ne ostane za obvarovanje pred zmotnjavami družega, kakor, da hišni gospodarji v smislu zgoraj omenjenega razglaša stare hišne številke od zunanje strani hise odstranijo in taiste k večjemu v vezah napisati dajo.

To se v splošno vednost in spolnovanje hišnikom in drugim mestnim prebivalcem razglasi.

Mestni magistrat v Ljubljani,

5. julija 1877.

Ravnokar je v „Narodne tiskarni“ v Ljubljani izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“